

बेस्ट उपक्रमामार्फत आधुनिकीकरण व प्रणाली क्षमतावाढ करिता सुधारित वितरण क्षेत्र योजना-सुधारणा-अधिष्ठित आणि निष्पत्ती-आधारित योजना (Revamped Distribution Sector Scheme-Reforms-Based and Results- Linked) अंतर्गत सुधारित प्रकल्प अहवाल (टप्पा-२) नुसार राबविण्यास मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:-संकीर्ण-२०२५/प्र.क्र.१४४/ऊर्जा-५
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक:- २९ ऑगस्ट, २०२५.

वाचा :-

- १) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र.२१५/ऊर्जा-५, दि. २५.०८.२०२२
- २) पॉवर फायनान्स कॉर्पोरेशन लिमिटेड यांच्या पत्र क्र. ०२:१० RDSS: २०२१: 1: BEST/ ०७९६९१ दि. २१.११.२०२२

प्रस्तावना :-

आधुनिक अर्थव्यवस्थेच्या भरभराटीकरिता देशाला कार्यक्षम विद्युत पायाभूत सुविधांची नितांत गरज आहे. या करिता ग्राहकांना २४X७ अखंडित, दर्जेदार व परवडणारा वीज पुरवठा उपलब्ध करणे गरजेचे आहे.

तांत्रिक व वाणिज्यिक हानी (Aggregate Technical & Commercial (AT & C) Loss) तसेच सरासरी वीजपुरवठा खर्च व सरासरी प्राप्त महसूल (Average Cost of Supply-Average Revenue Realized (ACS-ARR)) या मधील फरक (gap) जास्त असल्याचे केंद्रशासनाच्या निदर्शनास आले आहे. त्याकरिता वितरण कंपन्यांनी त्यांची कार्यरत कार्यक्षमता (Operational Efficiency) व आर्थिक स्थिरता (Financial Sustainability) यामध्ये सुधारणा करण्याकडे लक्ष केंद्रीत करण्याची गरज आहे. जेणे करून ग्राहक सेवा मानकांप्रमाणे ग्राहकांना सेवा मिळेल. हे साध्य करण्याकरिता सध्याच्या वितरण प्रणालीमध्ये मोठ्या प्रमाणावर सुधारणा करणे व ज्यामध्ये वितरण हानी कमी होण्याबरोबरच वितरण कंपन्या आर्थिकदृष्ट्या सक्षम होतील अशा योजना राबविणे व Operational कार्यक्षमता सुधारेल हे लक्ष्य समोर ठेवून ग्राहकांना अखंडित, दर्जेदार, विश्वसनीय व परवडणारा वीज पुरवठा देण्याची कटीबद्धता याचे भान ठेवून केंद्र शासनाकडून “सुधारणा-अधिष्ठित आणि निष्पत्ती-आधारित (Reforms-Based and Results-Linked) "सुधारित वितरण क्षेत्र योजना" हा कालबद्ध कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र.२१५/ऊर्जा-५, दि. २५.०८.२०२२ नुसार “सुधारित वितरण क्षेत्र योजना-सुधारणा-अधिष्ठित आणि निष्पत्ती-आधारित योजना” (Revamped Distribution Sector- Scheme- Reforms-Based and Results-Linked) राज्यात महावितरण कंपनी व बेस्ट उपक्रमा मार्फत त्यांच्या कार्यक्षेत्रात राबविण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. बेस्ट उपक्रमाच्या स्मार्ट मिटरिंग, वितरण हानी कमी करणे, प्रणाली आधुनिकरण व क्षमतानिर्मिती करिता एकूण रु. ३४६१ कोटी इतक्या रकमेच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास मान्यता देण्यात आली. त्याअंतर्गत केंद्र शासनाने पॉवर फायनान्स कॉर्पोरेशन लिमिटेड यांच्या दि. २१.११.२०२२ पत्रानुसार बेस्ट उपक्रमाच्या प्रिपेड स्मार्ट मिटरिंग व वितरण हानी कमी करण्याकरिता (प्रकल्प व्यवस्थापन समितीच्या खर्चासहित) अनुक्रमे रु. ६६१.६४ कोटी व ९८७.४७ कोटी असे एकूण रु. १६४९.१२ कोटी प्रकल्पास मान्यता दिली आहे. सदर योजनेची कामे प्रगतीपथावर आहेत.

केंद्र शासनाच्या दि. २०.०७.२०२३ च्या पत्रानुसार व दि. ०२.०२.२०२४ च्या सुधारित निर्देशानुसार बेस्ट प्रशासनाने Resource Adequacy Plan प्रमाणे २०३० पर्यंत होणाऱ्या ग्राहकांच्या संख्येत व विद्युत भार वाढ विचारात घेऊन प्रणाली आधुनिकीकरण व प्रणाली क्षमतावाढ याकरिता सुधारित प्रकल्प अहवाल तयार केला आहे. सदर प्रकल्प अहवालास मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली पार पडलेल्या वितरण सुधार समितीच्या (Distribution Reform Committee) दि. १४.०१.२०२५ च्या बैठकीमध्ये मान्यता देण्यात आली आहे. या बैठकीत बेस्ट उपक्रम यांनी सादर केलेल्या रु. ३३४६.२९ कोटी इतक्या रकमेचा सविस्तर प्रकल्प अहवालास मा.मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेनंतर या योजनेच्या सुकाणु अभिकरणामार्फत (PFC) केंद्रशासनाच्या सनियंत्रण समितीच्या (Monitoring Committee) मान्यतेकरिता सादर करण्यास शिफारस करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

त्यानुसार सुधारित वितरण क्षेत्र योजना-सुधारणा-अधिष्ठित आणि निष्पत्ती-आधारित योजना (Revamped Distribution Sector Scheme-Reforms-Based and Results-Linked) अंतर्गत आधुनिकीकरण व प्रणाली क्षमतावाढ करिता बेस्ट उपक्रमाच्या सुधारित प्रकल्प अहवाल (टप्पा-२) नुसार राबविण्यास मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

- १) सुधारित वितरण क्षेत्र योजना-सुधारणा-अधिष्ठित आणि निष्पत्ती-आधारित योजना” (RDSS) अंतर्गत बेस्ट उपक्रमाच्या आधुनिकीकरण व प्रणाली क्षमतावाढ करिता रु.३३४६.२९ कोटी इतक्या रकमेच्या सुधारित सविस्तर प्रकल्प अहवालास (DPR) मान्यता देण्यात येत आहे.
- २) “सुधारित वितरण क्षेत्र योजना-सुधारणा-अधिष्ठित आणि निष्पत्ती - आधारित योजने” (RDSS) अंतर्गत बेस्ट उपक्रमाच्या कृती आराखड्यास (Action Plan) मान्यता देण्यात येत आहे.
३. “सुधारणा-अधिष्ठित आणि निष्पत्ती-आधारित (Reforms-Based and Results-Linked) "सुधारित वितरण क्षेत्र योजना" यो योजनेची उद्दिष्टे, घटक व प्रकल्प व्यवस्थापन यापुर्वीच्या शासन निर्णयाप्रमाणेच लागू राहतील.

४. योजने अंतर्गत बेस्ट उपक्रमामार्फत करावयाची कामे :-

यापुर्वी केंद्र शासनाने दि.२२.११.२०२२ च्या पत्रानुसार मंजूर केलेली कामे व त्याची सद्यस्थितीतील प्रगती :-

अ) स्मार्ट मिटरिंग :- मंजूर रु. ६५९.१७ कोटी (कामे प्रगतीपथावर आहेत)

अ.क्र.	तपशील	संख्या	परिमाण
१	ग्राहक मिटरिंग	१०,७५,८८१	नग
२	वितरण रोहित्र मिटरिंग	३३९८	नग
३	३३/११ के.व्ही. वाहिन्या मिटरिंग	१२५५	नग
अ	एकूण प्रकल्प किंमत	६५९.१७	रु. कोटी
ब	प्रकल्प व्यवस्थापन समिती	२.४७	रु. कोटी
	एकूण खर्च (अ+ब)	६६१.६४	रु. कोटी

ब) वितरण हानी कमी करणे करिता वितरण प्रणाली कामे :- (कामे प्रगतीपथावर आहेत)

अ.क्र.	तपशील	मंजूर खर्च (रु.कोटी)
१	संग्राही उपकेंद्राची पायाभुत कार्ये (RSS)	२३२.९२
२	वितरण उपकेंद्राची पायाभुत कार्ये (DSS)	४४७.७३
३	प्रगत वितरण प्रणाली व्यवस्थापन (ADMS)	१४३.७२
४	सहाय्यक उपकरणे (Auxiliary Equipment)	७२.५३
५	माहिती तंत्रज्ञान / कार्यरत तंत्रज्ञान (IT/OT)	७५.९८
अ	एकूण खर्च	९७२.८८
ब	प्रकल्प व्यवस्थापन समितीच्या खर्च	१४.५९
	एकूण खर्च (अ+ब)	९८७.४७
	स्मार्ट मिटरिंग + वितरण हानी :- ६६१.६४ + ९८७.४७	१६४९.१२

क) आधुनिकीकरण व प्रणाली क्षमतावाढ करिता प्रस्तावित सुधारीत प्रकल्प अहवाल तपशील:-

अ.क्र.	तपशील	प्रस्तावित खर्च (रु.कोटी)
१	संग्राही उपकेंद्राची पायाभुत कार्ये (RSS)	७७१.२३
२	वितरण उपकेंद्राची पायाभुत कार्ये (DSS)	१९७७.३३
३	प्रगत वितरण प्रणाली व्यवस्थापन (Advance Distribution Management Systems)	१३८.३२
४	सहाय्यक उपकरणे (Auxiliary Equipment)	१४०.७५
५	माहिती तंत्रज्ञान / कार्यरत तंत्रज्ञान (IT/OT)	२६९.२०
अ	वितरण प्रणाली बळकटीकरण व आधुनिकीकरण करिता एकूण किंमत	३२९६.८४
ब	प्रकल्प व्यवस्थापन समिती खर्च @१.५ % (अ)	४९.४५
	एकूण किंमत (अ+ब)	३३४६.२९

II) योजनेअंतर्गत एकूण प्रस्तावित प्रकल्प खर्च :- (सुधारित)

(रु.कोटी)

अ.क्र.	कामे	प्रस्तावित खर्च
१	स्मार्ट मिटरिंग (यापुर्वी मंजुर)	६५९.१७
२	वितरण हानी कमी करणे (यापुर्वी मंजुर)	९७२.८८
३	प्रणाली आधुनिकीकरण व क्षमतावाढ (प्रस्तावित)	३२९६.८४
४	प्रकल्प व्यवस्थापन समिती खर्च (१.५ %) (रुपये २.४७+१४.५९+४९.४५ = ६६.५२ कोटी)	६६.५२
	एकूण खर्च	४९९५.४१

III) कृती आराखडा:- AT & C Loss Reduction & ACS-ARR gap Reduction

तांत्रिक व वाणिज्यिक हानी (AT & C Loss %) उपलब्धी	उद्दिष्टे			
	FY २१-२२	FY २२-२३	FY २३-२४	FY २४-२५
	८	७.८	७.६	७.५
	७.८९	४.१८	६.४९	५.०५
ACS-ARR gap (Rs./KWH)	०.३०	०.२०	०.१०	०.००
उपलब्धी	१.३८	२.२५	-०.१६	मुल्यमापन सुरू आहे.

वितरण हानी कमी करणे उद्दिष्टे :-

तांत्रिक व वाणिज्यिक हानी (AT & C Loss %)	उद्दिष्टे					
	FY २४-२५	FY २५-२६	FY २६-२७	FY २७-२८	FY २८-२९	FY २९-३०
	७.४०	७.३०	७.२५	७.२०	७.१५	६.००

सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौ. संदर्भ क्रमांक-१९२/२०२५ दि.२७.०५.२०२५ व वित्त विभागाच्या दि. २३.०५.२०२५च्या टिप्पणी अन्वये तसेच मा. मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्र. २०२५०८२९१६४२२११०१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ना.श्री.कराड)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष विधानसभा, सभापती/उपसभापती विधानपरिषद, यांचे सचिव.
३. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
४. मा. उपमुख्यमंत्री (नगर विकास व गृहनिर्माण विभाग), यांचे प्रधान सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
५. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन), यांचे प्रधान सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
६. मा. मंत्री अपारंपारिक ऊर्जा, यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
७. मा. राज्यमंत्री ऊर्जा, यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
८. सर्व मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
९. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई-३२.
१०. सर्व विधानसभा/विधानसभा सदस्य, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई-३२.
११. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१२. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई-३२.
१३. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), मंत्रालय, मुंबई-३२.
१४. अपर मुख्य सचिव (ऊर्जा), मंत्रालय, मुंबई-३२.
१५. प्रधान सचिव (नगर विकास विभाग), मंत्रालय, मुंबई-३२.
१६. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१७. अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी, प्रकाशगड, बांद्रा (पूर्व), मुंबई.
१८. महाव्यवस्थापक, बृहन्मुंबई वीज पुरवठा व पहिवहन उपक्रम, बेस्ट भवन, कुलाबा, मुंबई ०५
१९. कार्यासन अधिकारी (ऊर्जा-३), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
२०. निवड नस्ती (ऊर्जा-५), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
२१. ऊर्जा विभागातील सर्व कार्यासने.